

Glossary

High School Level Global History Glossary

English | Polish

Translation of Global History terms based on the Coursework for Global History Grades 9 to 12.

This glossary is to PROVIDE PERMITTED TESTING ACCOMMODATIONS of ELL/MLL students. It should also be used for INSTRUCTION during the school year. The glossary may be downloaded, printed and disseminated to educators, parents and ELLs/MLLs.

[Please click here for the New York State Office of Bilingual Education and World Languages Webpage on "Assessment and Testing Accommodations"](#)

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK

Regents of the University

MERRYL H. TISCH, <i>Chancellor</i> , B.A., M.A., Ed.D.	New York
MILTON L. COFIELD, <i>Vice Chancellor</i> , B.S., M.B.A., Ph.D.	Rochester
ROBERT M. BENNETT, <i>Chancellor Emeritus</i> , B.A., M.S.	Tonawanda
SAUL B. COHEN, B.A., M.A., Ph.D.....	New Rochelle
JAMES C. DAWSON, A.A., B.A., M.S., Ph.D.	Plattsburgh
ANTHONY S. BOTTAR, B.A., J.D.	Syracuse
GERALDINE D. CHAPEY, B.A., M.A., Ed.D.	Belle Harbor
HARRY PHILLIPS, 3rd, B.A., M.S.F.S.	Hartsdale
JOSEPH E. BOWMAN, JR., B.A., M.L.S., M.A., M.Ed., Ed.D.....	Albany
JAMES R. TALLON, JR., B.A., M.A.	Binghamton
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
KAREN BROOKS HOPKINS, B.A., M.F.A.....	Brooklyn
CHARLES R. BENDIT, B.A.	Manhattan
BETTY A. ROSA, B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.....	Bronx
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed. D.	Oakland Gardens
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester

Interim President of the University and Commissioner of Education

CAROLE F. HUXLEY

Senior Deputy Commissioner of Education, P-16

JOHANNA DUNCAN-POITIER

Associate Commissioner for Curriculum and Instructional Support

JEAN STEVENS

Coordinator, Office of Bilingual Education and Foreign language Studies

PEDRO J. RUIZ

Acknowledgements:

The New York State Education Department Glossaries for English Language Learners were reviewed and updated during the 2008-2009 school year. We would like to thank in these efforts the New York State Education Department Language BETACs (Spanish, Asian and Haitian Bilingual Education Technical Assistance Centers), the NYS Office of Curriculum, Instruction and Instructional Technology; the New York City Department of Education Office of English Language Learners, and the NYC Department of Education Translation and Interpretation Unit.

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including brail, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity, Ethics, and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234.

A

abdicate: abtykowac
ability: zdolnosc, moznosc
aboriginal: tubylczy rdzenny
absolute majority: absolutna wiecezosc
absolutism: absolutyzm
abstention: abstynencja
abundant: obfity, bogaty
academy: akademia
access: przystep, dojście
acculturation: akulturacja
achievement: osiagniecie
acid rain: kwasny deszcz
active population: aktywna ludnosc
affluent: bogaty
Afrikaners: Afrykanowie
agrarian reform: reforma rolnicza
aggression: agresja
aggressive: agresywny
agricultural community: srodowisko rolnicze
agriculture: rolnictwo
alien: obcy
allegiance: wiernosc, posluszenstwo
alliance: przymierze, sojusz
Allies: sprzymierzency
almanac: almanach
amnesty: amnestia
ancestors: przodkowie
ancient era: era starozytna
Anglicanism: Anglikanizm
Anglo Saxon: Anglo Saxon
annexation: anekcja
anthropology: antropologia
anti-Semitism: anty-Semityzm
apartheid: apartheid
Apostle of the Indies:
appeasement: uciszenie, uspokojenie
apse: apsyda
aqueduct: akwedukt
Araucanians: Araukanowie
arbitration: arbitracja
archaeologist: archeolog
archaeology: archeologia
archipelago: archipelag
architecture: architektura
archive: archiwum
arid: suchy
aristocracy: arystokracja
armada: armada
armistice: rozejm
arsenal: arsenal
artifacts: wyroby rzemieslnicze
artisan: rzemieslnik

ascetic: asceta
assassination: zabojstwo
assembly: zgromadzenie
assembly line: tasma montazowa
assimilation: asimilacja
Assyrian: Asyryjczycy
astrologer: astrolog
atmosphere: atmosfera
atomic energy: energia atomowa
austerity: surowy
automaton: automat
authoritarian: autorytatywny
authority: powaga, autorytet
auto: samochod
autochthon: tubylec
autocrat: autokrata
automation: automatyzacja
autonomy: autonomia
axis: os
Aztecs: Aztekowie

B

bankruptcy: bankrutctwo
Bantu: Bantu
barometer: barometer
baroque: barok
barrio: dzielnica
barter: wymiana
basis: podstawa, podloze
basic necessities: podstawowe rzeczy
bastion: bastion
Bedouin: Beduin
belligerent: walczacy, wojujacy
bibliography: bibliografia
bilingual: dwujezyczny
bipartisanship: dwustronny
black legend: czarna legenda
black plague: czarna plaga
blackmail: szantaz
blitzkrieg: blyskawica
blockage: blokada
boundaries: granice
Bourbon: Burbon
bourgeois: burzuj
bourgeoisie: burzuazja
Boxer Rebellion: Rebelia Bokserow
boycott: bojkot
bribe: lapowka
brotherhood: braterstwo
buccaneers: piraci
budget: budzet
Buddhism: Buddyzm
bull papal: bula Papiaska

bureaucracy: biurokracja
bureaucrat: biurokrata
buttreass: skarpa, pszypora

C

cabinet: kabinet
caliph: kalif
Calvinism: Kalwinizm
canal: kanal
canton: kanton, okreg
capital: stolica
capitalism: kapitalizm
capitulation: kapitulacja
caravan: karawana
cardinal points: kardynalny punkt
Caribs: Karibowie
Carthaginians: Kartaginczycy
cartographer: kartograf
cartography: kartografia
caste: kasta
caudillo: kacyk
cause: przyczyna
cede: odstapic
Celtiberians: Celtoiberians
Celts: Celtowie
census: spis
centimeter: centymetr
centralism: centralizm
charitable institution: instytucja charytatywna
characteristics: cecha, wlasciwosc
chauvinism: szowinizm
ceremony: ceremonia
Cheka: Czeka
chieftain: wodz
Christ: Chrystus
Christian: Chrzescijanski
chronicle: kronika
chronological order:
chronological table:
church: koscioł
Cistercian: Cysterian
citizen: obywatel
city: miasto
city-state: panstwo-miasto
civilization: civilizacja
civil disobedience: obywatelskie nieposluszenstwo
civil war: wojna domowa
clan: klan
class struggle: walka klasowa
class system: system klasowy
clause: klauzula

clericalism: klerykalizm
climate: klimat
coastal plain:
code: kod
codex: kodeks
coexistence: wspolistnienie
collective bargaining: umowa zbiorowa
collective farm: kolchoz
collectivize: kolektywizacja
colonialism: kolonializm
colonist: kolonista
colony: kolonia
coloreds: kolorowi
Colossus of the North: Kolos Polnocy
Comintern: Komitern, Miedzynarodowka
commerce: handel
commercial deficit: deficyt handlowy
commercial district: dystrykt handlowy
commercial farmer: rolnik komercyjny
common lands: wspolne ziemie
common market: wspolny rynek
commonwealth: wspolnota narodow
commune: komuna
communication: komunikacja
communism: komunizm
community: srodowisko
compare: porownac
compass: kompas
competition: rywalizacja
compromise: kompromis
concept: koncept
Concordant: zgodny, harmonijny
conflict: konflikt
confluence: zlanie sie, zlaczenie sie
consent: pozwolenie
conservation: konserwacja
conservative: konserwatysta
constellation: konstelacja, gwiazdozbior
constitution: konstytucja
constitutional monarchy: monarchia Konstytucji
consul: konsul
consumer: konsument
consumer goods: dobra konsumentenckie
contemporary age: dzisiejszy swiat
continent: kontynent
contraband: kontrabanda
contract: kontrakt
Contras: Kontras
conventional: konwencjonalny
convert: nawrocic
consulate: konsulat
corporation: korporacja

corsair: korsarz
cosmopolitan: kosmop[olitan]
council: rada
council of ministers: rada ministrow
Counter Reformation: Kontrefomacja
counter revolution: kontrewolucja
coup d'état: zamach stanu
Creole: Kreol
crisis: kryzys
crucifixion: ukrzyzowanie
cruciform: majacy ksztalt krzyza
crusade: krucjata
cultural diffusion: dyfuzja kulturowa
culture: kultura
cuneiform: pismo klinowe
curia: kuria
currency: waluta
customs: urzad celny
czar: car

D

Darwinism: Darwinizm
debt: dlog
decade: dekada
decadence: dekadencia
decolonization: dekolonizacja
decree: dekret
deductive method: metoda dedukcji
defense: obrona
deflation: deflacja
deforestation: deforestacja
delegate: delegat
delta: delta
demagogy: demagogia
demand: popyt
democracy: demokracja
demography: demografia
demonstration: demonstarcja
depopulation: depopulacja
depression: depresja
descendants: potomkowie
desert: pustynia
desertification: wyjalowienie
despot: despota
despotism: despotyzm
devaluation: dewaluacja
developed country: kraj rozwiniety
developing country: kraj rozwijajacy sie
development: rozwoj
dictator: dyktator
diet: dieta
dike: grobla

diocese: diecezja
diplomacy: dyplomacja
diplomat: dyplomata
direct democracy: bezposrednia demokracja
direct government: bezposredni rzad
disarmament: rozbrojenie
discrimination: dyskryminacja
displace: przesunac, przemiescic
dissident: dysydent
distention: rozszerzenie
diversity: roznorodnosc
divine right: boskie prawo
doctrine: doktryna
Dominican: Dominikan
dollar diplomacy: Dolarowa dyplomacja
dominion: dominium, zwierzchnictwo
Druid: Druid
due process law: prawa przyslujace wszystkim

E

eclecticism: eklektycyzm
ecology: ekologia
economic activity: aktywnosc ekonomiczna
economic development: rozwoj ekonomiczny
economic good: dobra ekonomiczne
economic planning: planownaie ekonomiczne
economic system: system ekonomiczny
economics: ekonomia
Ecumenical Vatican Council II: Drugi Sobor
Watykanski
editorials: edytorial
effect: efekt
elect: wybrac
election: wybory
electorate: elektorat
emancipate: emancypowac
embargo: embargo
emigration: emigracja
emir: emir
emissary: emisariusz
empathy: dobitnie, wyraznie, stanowczo
empire: imperium
encyclical: encyklika
enlightenment despotism: oswiecony despotyzm
Enlightenment: oswiecenie
environment: srodowisko
epidemic: epidemia
epicenter: epicentrum
epigraphy: epigrafia
equal rights: rowne prawa
equator: rownik
erudite: uczony

essential: istotny, zasadniczy, podstawowy
esthetics: estetyka
ethics: etyka
ethnic: etniczny
ethnic group: grupa etniczna
ethnocentrism: etnocentryzm
European economic Community:

Europeanize: zeuropizowac
event: wydarzenie
evidence: dowod
evolution: ewolucja
excommunication: ekskomunikowac
exempt: wolny, uwolniony
existentialism: egzystencjalizm
exodus: exodus
exorcism: egzorcyzm
expatriate: skazywac na wygnanie
expedition: ekspedycja
exploit: wykorzystac
explore: zbadac
export: export
expulsion of the Jews and Moors: Wygnanie
Zydow i Morow
extended family: dalsza rodzina
extinct: wyginac

F

fait accompli: fait accompli
falange: falanga
famine: glod
fanatic: fanatyk
farmstead, small: male gospodarstwo
fascism: faszyzm
fault: wina
fauna: fauna
federal: federalny
fertile: zyzny
fertilizer: nawoz
feudalism: feudalizm
fifth column: piata kolumna
figurehead: marionetka
finances: finanse
fine: kara
Five Year Plan: Plan piecioletni
flora: flora
fluvial: rzeczny
folklore: folklor
foreign aid: pomoc zagraniczna
foreign commerce: handel zagraniczny
foreign policy: polityka zagraniczna
fortress: twierdza
fossil: skamielina

foundry: odlewnia
Franciscan: Franciszkanin
free trade: wolny handel
fundamentalism: fundamentalizm
fusion: fuzja, polaczenie

G

galaxy: galaktyka
genealogy: geneologia
generalization: generalizacja
generation: generacja
generation of '98: generacja roku 98
genocide: ludobojstwo
geocentrism: geocentryzm
geography: geografia
geology: geologia
geopolitical: geopolityczny
Germanic people: Niemcy
Gestapo: gestapo
geyser: gajzer
gladiator: gladiator
glasnost: otwarcie
gnosticism: gnostycyzm
ghetto: getto
glacier: lodowiec
gold standard: zloty standart
golden age: zloty wiek
goods: dobra
gothic: gotycki
Goths: gotowie
government: rzad
graph: wykres
gravity: przyciaganie
Great Powers: wielkie mocarstwa
gross national income: dochod narodowy brutto
gross national product: produkcja brutto
guerrilla: partyzantka
guild: cech
guild system: system cechow
gulf: zatoka
gypsies: romowie

H

habeas corpus: habeas corpus
habitat: srodowisko
hacienda: dworek
Hamurabi Code: Kod hamurabi
hanse: dwukolowy pojazd
Hanseatic League: Liga Husycka
harrow: broma
headquarters: dowodctwo
heavy-industry: przemysl ciezki
hedonism: hedonizm

hegemony: hegemonia
Hellenism: hellenizm
hemisphere: hemisfera
heretic: herezyk
Hessian: Husyci
heterodox: innowierczy, herezycki
hidalgo: hidalgo
hierarchy: chierarchia
hieroglyphic: hieroglif
Hinduism: Hinduizm
Hispanicism: Hiszpanskosc
historian: historyk
historic migration: historyczna migracja
history: historia
holocaust: ludobojstwo
Holy Alliance: Swiete Przymierze
Holy Sea: Swiete Morze
hordes: hordy
House of trade: Izba handlowa
Huguenot: Hugonot
human resources: zasoby ludzkie
human rights: prawa czlowieka
human sacrifice: ludzkie
poswiecenie
humanism: humanizm
humanitarian: filantrop
humanitarianism: humanitarianizm
hunger: glod
Huns: Hunowie
hurricane: huragan
hydroelectric energy: energia hydroelektryczna
hymn: hymn
hypothesis: hipoteza

I

Iberians: Iberyjczycy
iconoclast: ikonoklasta
idealism: idealizm
identity: identyfikacja
illiteracy: analfabetyzm
immediate: od razu
immigrant: imigrant
immigration: imigracja
immunity: nietykalnosc
imperialism: imperializm
import: import
impressionism: impresionizm
Incas: Inkowie
income: dochod
income tax: podatek dochodowy
indemnify: zabezpieczenie
independence: niepodleglosc
indigenous: tubylczy

indigenous population: ludnosc tubylcza
individualism: indywidualizm
inductive method: metoda indukcyjna
indulgence: poblazanie, oddawanie sie
Industrial Revolution: Rewolucja Przemyslowa
industrial zone: teren przemyslowy
industrialization: uprzemyslowienie
industry; przemysl
infallible: nieomylny, niezawodny
inferior: gorszy
inflation: inflacja
infrastructure: infrastruktura
inland sea: morze miedzykladowe
Inquisition: Inkwizycja
insemination: zaplodnienie
insular: wyspiarski, zasciankowy
insurrection: powstanie
integration: integracja
intellectuals: intelektuallista
interdependence: wzajemnosc
interest: interes
International Brigades: Miedzunarodowe Brygady
International Monetary Syatem: Miedzynarodowy
System Walutowy
intolerance: nietolerancja
invasion; inwazja
investiture: inwestytura
investment: inwestycja
ionosphere: jonosfera
Iron Curtain: Zelazna Kurtyna
irrigation: nawadnianie
Islam: Islam
isolation: izolacja
Isthmus: przesmyk

J

Jacobean: Jakobini
Jehovah: Jahwe
Jesuits: Jezuici
Jesus: Jezus
jingoist: szowinista
joust: pojedynek
Judaism: Judaizm
judge: sedzia
junta: junta
jurisdiction: jurysdykcja
jurisprudence: prawodawstwo
jury: lawa przysieglych
justice: sprawiedliwosc
Justinian's Law: Prawa Justyna

K

Kaiser: Kajzer
Keynes, Theory of: Teoria Keynes'a
KGB: KGB
kibbutz: kibbutz
Kikuyu: Kikuyu
kilogram: kilogram
kilometer: kilometr
kilowatt: kilowatt
king: krol
Kremlin: Kreml

L

labor party: partia pracy
laborer: pracownik
laicism: laicyzm
laissez-faire: bez wtracania
landlocked: srodladowy
landowner: obszarnik
Latin: lacinski
latitude: szerokosc
law: prawo:
Law of the Indies: Prawo Indii
Law of Supply and Demand: Prawo popytu
i podazy
lay: swiecki
leadership: przywodctwo
league: liga
League of Nations: Liga Narodow
legal tender: obowiazujaca waluta
legalize: zalegalizowac
legend: legenda
legion: legion
legislation: legislacja
legislative branch: cialo ustawodawcze
legislator: ustawodawca
legitimize: prawowity
Lend Lease Act: Akt Lend Lease
Leninism: Leninizm
levy: nakladac
libel: znieslawienie, oszczerstwo
liberal: liberal
liberalism: liberalizm
liberator, the: wyzwoliciel
libertine: wolnomysliciel
liberty: wolnosc
literacy: pismiennosc
literacy index: index pismiennosci
literature: literatura
Llanos: lanos

loan: pozyczka
longitude: dlugosc
loyal: lojalny
Lusitanians: Lusitanczycy
Lutheran: Luteran
luxury: luksus

M

Machiavellianism: Machiavellianizm
magic: magia
Magna Carta: Magna Carta
magnate: magnat
Malthusianism: Malthusianizm
mandate: mandat
manor: dwor
manufacturing: produkowac
manuscript: manuskrypt
marginal: margines
Maritime: morski
market; market
marketing: marketing
marsh, salt: marsz, sol
Marxism: Marksizm
Marxist Socialism: Socjalizm Marksistowski
massacre: masakra
mass media: srodki masowego przekazu
mass production: produkcja masowa
master: mistrz
mastery: mistrzostwo
materialism: materializm
matriarchy: matriarchat
Mau Mau: Mau Mau
Mayas: Majowie
means of mass communication: srodki
komunikacji
means of production: srodki produkcji
media: midia
medieval: sredniowieczny
megrim: migrena
meliorate: ulepszyc
Mendicant Orders: Zakon Mendikantow
Mensheviks: Mienszewicy
mercantilism: kupiectwo
mercenary: najemnik
merchandise: towar
meridian: szczytowy
Mestizo: Mulat
metal, precious: szlachetne metale
metallurgy: metalurgia
metaphor: metafora
metropolis: metropolia
metropolitan area: obszar metropolii
Middle ages: Sredniowiecze

middle class: klasa srednia
middleman: wspolnik
migrate: migrowac
militarism: militaryzm
military: wojsko
military progress: unowoczesnienie wojska
militia: milicja
Milky Way: Mleczna Droga
mineral: mineral
minister: minister
minority: mniejszosc
mission: misja
missionary: misja
mobility: ruchliwosc, zmienosc
modern age: nowy wiek
modernism: modernizm
modernization: modernizacja
Mohammedan: Mohametanski
monarch: monarcha
monarchy: monarchia
monasticism: monastycyzm
monoculture: monokultura
monogamy: monogamia
monogenism: monogenizm
monopoly: monopol
monotheism: monoteizm
monsoon: monsun
monument: monument
Moriscos (Moors): Morowie
Mosaic Law: Prawo mozaikowe
Moslem: Muzulmanin
mosque: meczet
mound: kopiec, halda
mouth of outlet: zakonczenie wyjscia
Mozarabic: Mozoarabski
Mudejar: Mudejar
multinationals: wielonarodowosc
municipal council: rada okregowa
mutiny: bunt
mutual defense: obopulna obrona
Mycenaean: Macedonski
mysticism: mystycyzm
myth: mit
mythology: mitologia

N

nation: nacja
nationalism: nacjonalizm
nationalization: nacjonalizacja
native land: tubylcza ziemia
native people: tubylcy
nativism: natywizm
natural resource: bogactwa naturalne
naturalism: naturalizm

naturalist: naturalista
Nazism: Nasizm
neighborhood: osiedle
neoclassicism: neoklacyzm
neocolonialism: neokolonializm
neoliberalism: neoliberalizm
Neolithic: neolityczny
neoplatonism: neoplantonizm
nepotism: neopotyzm
neutral (ity): neutralnosc
nobility: szlachectwo
nomad: koczownik
nomadic: koczowniczy
non-aligned nation: panstwo niestowarzyszone
non-violence: bez przemocy
norm: norma
Normans: Normanowie
northern, or northerly: Polnoc
nuclear energy: energia nuklearna
nuclear family: najblizsza rodzina
Numidian: Numidian
nuncio: nunciusz

O

oasis: oaza
oath: przysiega
oceanography: oceanografia
occupation: zawod
offering: ofiara
official: oficjalne
official language: oficjalny jezyk
ogive: ostroluk
oligarchy: oligarchia
omission: opuszczenie
one crop economy: ekonomia jedenej rosliny
open door policy: polityka otwartych drzwi
Operation Bootstrap: Operacja Bootstrap
opinion: opinia
opposition: opozycja
opulent: bogaty, obfity, zasobny
oral history: historia mowiona
oral tradition: tradycja historii mowionej
orbit: orbita
ore: ruda
Organization of American States: Organizacja Panstw Ameryki
orthodoxy: ortodokcja
oscillation: drganie
ostracism: ostracyzm
Ostrogoths: ostrogoci
Ottomans: Ottomanie
overthrow: przewrot

P

pact: pakt
pagan: poganin
paleography: paleografia
parliament: parlament
participation: partycypacja
partition: podzial, rozbior
passport: paszport
patriarch: patriarchia
patrician: patrycjusz
patriotic: patryjotyczny
peak: szczyt
pedagogue: pedagog
peninsula: polwysep
per capita income: dochod na osobe
Perestroika: Perestrojka
Peronism: Peronizm
persecution: przesladowanie
petroleum crisis: kryzys paliwowy
pharaoh: faraon
philosophy: filozofia
Phoenicians: Fenicjanie
photosphere: fotosfera
physical map: mapa fizyczna
Phytophagous: roslinozerny
pictography: piktografia
pilgrim: pielgrzym
pillar: kolumna, slup
pinnacle: wiezyczka
piracy: piractwo
plain: zwykly
plantation: plantacja
plateau: wyzyna
platform: platforma
plebes: plebs
plebiscite: plebiscyt
plunder: plondrowac
pluralism: pluralizm
pogroms: pogromy
political map: mapa polityczna
political party: partia polityczna
political power: sila polityczna
politics: polityka
policy: idea polityczna
pollution: zanieczyszczenie
polygamy: poligamia
polytheism: wielobostwo
pontiff: pontifikat
popular assembly: zgromadzenie popularne
population: ludnosc
population density: gestosc zaludnienia
population explosion: eksplozja urodzin
position: pozycja
positivism: pozytywizm

poverty: bieda
power: sila
precipitation: wytracenie, osad
prehistory: prehistoria
prejudice: uprzedzenie
president: prezydent
Prime Meridian: Prime Meridian
prime minister: premier
primogeniture: pierworodztwo
private property: wlasnosc prywatna
privilege: przywilej
proclamation: proklamacja
proconsul: prokonsul
production: produkcja
productivity: produktyjnosc
progress: postep
profits: zysk
proletarian: proletarian
promulgate: oglaszac
pronunciate: oswiadczye
propaganda: propaganda
propagate: namawiac
property: wlasnosc
prophet: profet
prosperity: dobrobyt
protectionism: protekcjonizm
protectorate: protektorat
Protestant: Protestant
protohistory: protohistoria
province: prowincja
public: publiczny
public administration: administracja panstwowa
public opinion: opinia publiczna
Punic Wars: wojny Punickie
purgatory: czysciec
pyramid: piramida

Q

quadrant: kwadrat
quality of life: jakosc zycia
quandary: klopot
quorum: kworum

R

races: rasy
racial segregation: segregacja rasowa
racism: rasizm
radical: radykalny
radicalism: radykalizm
raid: napad
ransom: okup
ratification: ratyfikacja
ration: porcja
rational: racjonalny

rationalism: racjonalizm
raw material: surowy material
real state: nieruchomosc
realism: realizm
rebellion: rebelia
reconquest: odbic
recycle: jeszcze raz uzyc
reforestation: zalesic
reform: reforma
Reformation: Reformacja
reformism: reformizm
refugee: uciekinier
regency: regencja
region: region
regulations: regulacje
reign: panowanie, rzady
reign, to: pod panowaniem
Reign of Terror: Rady terroru
reincarnation: reinkarnacja
relativism: relatywizm
relief map: mapa pomocy
religion: religia
Renaissance: Renesans
renewable resource: surowce odtwarzajace sie
representation: reprezentacja
representative government: rzad
reprezentatywny
republic: republika
residential zone: obszar zamieszkania
resource: bogactwa
restrictions: restrykcje
retrospective: retrospektywny
revoke: zawiesic
revolution: rewolucja
Revolution, French: Rewolucja Francuska
Revolution, Industrial: Rewolucja Przemyslowa
Revolution, Russian: Rewolucja Pazdziernikowa
Revolution, Scientific & Technical: Rewolucja
naukowo-Techniczna
right: prawa
right, the: prawo
rite: obrzadek, ceremonia
ritual: rytual
robot: robot -
Roman: Rzymski
Romanesque: Romanesk
royal: krolewski
royal council: krolewskie zgromadzenie
rural: wiejski

S

sabotage: sabotaz
samurai: samuraj
sanctuary: sanktuarium

Sandinistas: Sandynisci
sanitation: sanitarny
Saracen: saraceni
satellite: satelita
savanna: sawanna
scale: skala
scarcity: brak
schism: schizma
Second World War:
secret societies: sekretne grupy
sedentary: siedzacy, osiadly
segregate: segregowac
segregation: segregacja
self-determination: samostanowienie
self-governing: samorzadzenie
self-sufficient: samowystarczalnosc
senate: senat
separatist: separatysta
Sephardi: Separdi
serf: chlop panszczyzniany
service: serwis
settle: osiedlic sie
sexist: seksista
Shinto: Shinto
shogunate: szogunat
siege: oblezenie
sit-in: sit-in
skilled workers: robotnicy wykwalifikowani
slavery: niewolnictwo
social: socjalny, spoleczny
social change: zmiany spoleczne
social class: klasa w spoleczenstwie
Social Contract: kontrakt spoleczny
Social Democrats: socjaldemokraci
social equity: wlasnosc spoleczna
social security: socjalne zabezpieczenie
social work: praca spoleczna
socialism: socjalizm
society: spoleczenstwo
sociology: sociologia
solar power: energia sloneczna
solstice: przesilenie
source of information: zrodlo informacji
South Sea: Poludniowe Morze
sovereignty, national: niezaleznosc kraju
soviet: sowiet
Sputnik: sputnik
stability: stabilnosc
standard of living: poziom zycia
States, General: generalne stany
statesman: przedstawiciel stanu
statism: statyzm
statistics: statystyki
status: status

steam engine: silnik parowy
steppe: step
stereotype: stereotyp
stoicism: stoicyzm
strait: cieśnina
stratosphere: stratosfera
strike: strajk
struggle: walczyć, szarpać się
stylize, to: stylizować
subsistence: istnienie, egzystencja
subsistence, farmer:
suffrage: głosowanie
superior: lepszy
supply: dostarczać, zaopatrzyć
surplus: nadmiar, nadwyżka
symbolism: symbolizm
syndicate: syndykat
synthesis: synteza

T

Taoism: Taoizm
tariff: taryfa
tax: podatek
technocracy: technokracja
technology: technologia
tenant farmers:
territory: terytorium
terrorism: terroryzm
textiles: tekstylia
theism: teizm
theocracy: teokracja
theology: teologia
theory: teoria
Third Reich: Trzecia Rzesza
Third World: Trzeci Świat
time zone: strefa czasowa
tolerance: tolerancja
topography: topografia
totalitarian system: system totalitarny
totalitarianism: totalitaryzm
trade balance: równowaga handlowa
tradition: tradycja
traitor: zdrajca
transportation: transport
Treaty of Ministry of Finance: Układ
ministra Francji
treaty: układ
Treaty of Tordesillas: Układ z Tordesillas
trial: sprawa sądowa
tribalism: trybalizm
tribe: szczep
tribunal: trybunał
tribute: danina

triumvirate: triumwirat
tropical rain forest: tropikalna dżungla
tropics: tropik
Trotskyism: Trockiizm
truce: rozejm
trusteeship: zarząd
tundra: tundra
tympanum: błona bębenkowa
tyrannize: tyranizować
tyrant: tyran
tyranny: tyrania

U

ultra: ultra
underdeveloped: nierozwinięty
underworld: podziemie
uneven distribution: nierówna dystrybucja
unicameral: jednokameralne
unionism: unionizm
United Nations: Narody Zjednoczone
universal suffrage: uniwersalne głosowanie
urban: miejski
utilitarianism: utilitaryzm
utopia: utopia

V

valid: prawdziwy
valley, river: dolina rzeczna
values: wartości
vandal: wandal
vassal: wasal
vault: sklepienie
viceroyalty: wicekrolestwo
Vikings: Wikingowie
village: wioska
villain: lajdak, nikczemnik
vote: głosować

W,X,Y,Z

war: wojna
welfare: opieka społeczna
welfare state: kraj opiekunczy
western: western
WHO (World Health Organization): Światowa
Organizacja Zdrowia
wholesale market: rynek komercyjny
World War I: Pierwsza Wojna Światowa
World War II: Druga Wojna Światowa
xenophobia: ksenofobia
yield or output: wydajność
zambo: zambo
Zionism: Zionizm
Zulu: Zulu